

Saksframlegg

Arkivsak
23/03852-1

Saksbehandler
Ellen Gangnæs

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Godkjennelse av protokoll i Utvalg samfunnstjenester, 16.02.2023 godkjennes slik den foreligger

Leders forslag til vedtak:

1. Protokollen fra møte i Utvalg samfunnstjenester 16.02.2023 godkjennes slik den foreligger.

Elisabeth Holter-Schøyen

Leder i Utvalg samfunnstjenester

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksprotokoll

Arivsak
23/03852

Saksbehandler
Ellen Gangnæs

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Saksnr.
12/23

Godkjennelse av protokoll i Utvalg samfunnstjenester, 16.02.2023 godkjennes slik den foreligger

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 23.03.2023 sak 12/23

Behandling

Leder Elisabeth Holter-Schøyen, V viste til sak 9/23 om habilitet til Trude Nygård Evensen, A dette skal ut av protokollen.

Med denne bemerkningen ble protokollen enstemmig godkjent.

Vedtak

Protokollen fra møte i Utvalg samfunnstjenester 16.02.2023 godkjennes med denne endringen.

Saksframlegg

Arkivsak
22/00227-5

Saksbehandler
Anette Kampesæter
Førland

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Temaplan eiendom - Rom for livet 2023-2035 - 1. gangs behandling

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Temaplan eiendom – Rom for livet, med følgende innsatsområder og tilhørende strategier, legges ut på høring med høringsfrist 07.05.2023

Innsatsområder:

1. Rom for livet – gode og hensiktsmessige arealer for tjenestene/brukerne
 2. Bærekraftig og helhetlig utvikling av kommunale eiendommer
 3. Klima- og miljøvennlige bygg
 4. Kostnadseffektiv og verdibevarende eiendomsforvaltning
 5. Profesjonell eiendomsvirksomhet
2. Det legges opp til en medvirkningsprosess i høringsperioden for å få innspill på innsatsområder og strategier som er foreslått i temaplanen.

1. Sammendrag og konklusjon

Temaplan eiendom er en strategisk og sektorovergripende plan som beskriver hvordan Asker kommune kan tilrettelegge for en helhetlig og framtidsrettet eiendomsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere og ansatte.

Det er definert fem innsatsområder som beskriver hva kommunen særlig må prioritere for å møte utfordringene. For hvert innsatsområde gis det en kort

beskrivelse av status og utfordringer, samt hvilke endringer (strategier) som må gjennomføres for å sikre måloppnåelse og utvikling i ønsket retning.

Temaplanen er forankret i FNs bærekraftsmål og kommuneplanens samfunnsdel med mål og strategier, og svarer ut alle de tre bærekraftsområdene. Kommunens åtte satsningsområder er tverrsektorielle, og alle er relevante for temaplan eiendom. Det betyr at Asker kommune og Asker-samfunnet må arbeide sammen på tvers av sektorer for å oppnå den utviklingen vi ønsker.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Rammer og mandat for arbeidet

Temaplan Eiendom er forankret i vedtatt planstrategi for Asker kommune 2020-2024. Oppdrag med igangsetting av arbeidet med temaplanen er gitt i forbindelse med kommunestyrets behandling av Handlingsprogram 2021-2024.

Ut fra vedtatt mandat og presentasjonen som ble gitt til utvalg for samfunnstjenester i januar 2022, ble følgende utredningspunkter definert:

- Strategisk eiendomsutvikling for å bidra til samfunns-, tettsteds-, og boligutvikling, inkl. strategiske eiendomskjøp og -salg
- Strategisk eiendomsutvikling av bygg gjennom mulighetsstudier og tidligfase for planlegging av kjøp, salg, nybygg, arealeffektivitet og utvikling
- Vedlikehold som gir retning for verdibevaring og nivå på tilstand, herunder differensiering av ulike type bygg
- Vedlikehold som gir retning for verdibevaring og nivå på tilstand, herunder differensiering av ulike type uteområder
- Energieffektivisering i et forvaltings- og driftsperspektiv

Temaplanen er en tverrsektoriell og strategisk plan. Temaplan eiendom skal ha en planperiode på 12 år med rullering hvert fjerde år.

Innsatsområder og strategier

Innsatsområdene er definert med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget, utfordringsbildet (kapittel 4 i temaplanen), og beskriver hva kommunen særlig må prioritere for å møte utfordringene.

Følgende fem innsatsområder er valgt ut for temaplan eiendom (vedlegg 2):

1. Rom for livet - gode og hensiktsmessige arealer for tjenestene/brukerne
2. Bærekraftig og helhetlig utvikling av kommunale eiendommer
3. Klima- og miljøvennlige bygg
4. Kostnadseffektiv og verdibevarende eiendomsforvaltning
5. Profesjonell eiendomsvirksomhet

For hvert innsatsområde er det gitt en kort beskrivelse av status og utfordringer, samt hvilke endringer (strategier) som må gjennomføres for å sikre måloppnåelse og utvikling i ønsket retning.

Kunnskapsgrunnlag

Det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for temaplanen (vedlegg 1), som inneholder mer inngående informasjon om temaene som er dekket i planen.

Avgrensninger

Temaplan Eiendom avgrenses av føringer gitt i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Vedtatt eierstrategi for Askerhalvøya Eiendom AS (K-sak 77/21) gir avgrensning for denne temaplanen i forhold til selskapets hovedmål om å sikre utvikling av næringseiendommer samt bidra til å oppnå kommunens boligpolitiske strategier. Selskapets arbeid bindes sammen med temaplan for Eiendom da selskapet skal følge kommunens egne mål og strategier definert i temaplan Eiendom.

Innovasjon i forhold til nye boformer dekkes i sin helhet i temaplan Bærekraftig boligutvikling.

Temaplanen berøres spesielt av følgende tverrgående temaer:

- Medborgerskap og frivillighet
- Klima og miljø
- Innovasjon og digitalisering
- Helsefremmende arbeid og folkehelse
- Universell utforming

Temaplanen anses å ha grensesnitt og må ta hensyn til føringer fra følgende vedtatte temaplaner:

- Arbeidsgiverpolitikk
- Medborgerskap
- Barnehage- og skolekapasitet
- Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv
- Handling mot klimaendringene
- Næring
- Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker
- Vann og vannmiljø
- Digitalisering og smart teknologi
- Kultur

Temaplanen anses å ha grensesnitt med følgende temaplaner som er under arbeid:

- Naturmangfold
- «Mestre hele livet» - psykisk helse- og rus
- «På lik linje» – personer med nedsatt funksjonsevne
- Oppvekst
- Samferdsel og mobilitet
- Bærekraftig boligutvikling
- Kulturminner

Medvirkning

For å sikre involvering innad i organisasjonen er arbeidet med temaplanen forankret i folkevalgte organer, hos administrativ ledelse og fagressurser.

Før sak om mandat og rammer ble det avholdt administrativt innspillsmøte med fagressurser fra Samfunnstjenester og Samfunnsutvikling. I arbeidet med kunnskapsgrunnlaget har det vært bred medvirkning fra alle tjenesteområder. Flere ledere har bidratt til å kartlegge egnetheten av bygg for sin tjeneste. I arbeidet med innsatsområder og strategier har det vært medvirkning fra Utvalg for samfunnstjenester og relevante fagressurser fra alle tjenesteområdene. Høringsperioden etter 1. gangs behandling gir alle i hele kommunen mulighet til å gi innspill.

Medvirkning er en kontinuerlig prosess og stopper ikke når planen er vedtatt. Når strategiene skal iverksettes og konkretiseres i tiltak, vil medvirknings- og forankringsarbeid pågå i egen organisasjon og ut mot innbyggerne.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Innsatsområdene *Bærekraftig og helhetlig utvikling av kommunale eiendommer*, *Klima- og miljøvennlige bygg* og *Kostnadseffektiv og verdibevarende eiendomsforvaltning* er relevante for å nå de økonomiske og miljømessige bærekraftsmålene. Innsatsområdet *Rom for livet - gode og hensiktsmessige arealer for tjenestene/brukerne* har betydning for de sosiale bærekraftsmålene, som handler om å sikre at innbyggerne får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv.

Økonomiske forhold

Bygningsmassen er et virkemiddel for at organisasjonen skal kunne oppnå sine mål. Planens innsatsområder vil bidra til bedre tilpassede bygg og uteområder og bedre utnyttelse av arealer, og en ressurseffektiv utnyttelse av kommunens verdier. Planlagt vedlikehold som bidrar til å oppgradere byggenes funksjon løpende (verdibevarende vedlikehold), bidrar til å minimere kommunens kostnader til vedlikehold, samt reduserer behovet for ombygginger.

Ved å ha et bevisst forhold til både prissatte og ikke-prissatte effekter i kommunens beslutningsunderlag for investerings- og rehabiliteringsprosjekter, sikres fokus på samfunnsøkonomiske konsekvenser fra ulike innfallsvinkler. Dette vil bidra til en best mulig og helhetlig ressursutnyttelse til en lavest mulig pris.

Som en strategisk eiendomsutvikler må Asker kommune aktivt arbeide med foredling og optimalisering av eiendomsporteføljen. Hensikten med dette er å sikre en til enhver tid anvendelig eiendomsreserve med høy kvalitet og verdi.

Miljømessige forhold

De mest klimavennlige kvadratmeterne er de som ikke bygges. Temaplanen understøtter at Asker kommune rehabiliterer fremfor å bygge nytt, samt legger til rette for effektiv arealutnyttelse for å redusere det totale behovet for ny bygningsmasse i kommunen og bidra til å redusere klimagassutslipp.

Temaplanen fordrer at kommunen etablerer langsiktige planer for energibesparende tiltak/prosjekter for å redusere kommunens driftskostnader og miljøfotavtrykk i eksisterende bygg. Energieffektivisering av bygg kan frigjøre energi og gi bedre kapasitet, og i tillegg kan energieffektivisering av bygg begrense behovet for utbygging av ny fornybar kraftproduksjon og inngrep i uberørt natur.

Temaplanen understøtter at kommunen tar natur-, miljø- og klimahensyn ved plassering av kommunale bygg og anlegg, med fokus på minimal bearbeiding av grunnen, og eiendommer som ligger nært eksisterende infrastruktur. Grunneiendommer som er utsatt for flom- eller annen naturfare skal også i et klimaperspektiv unngås. I tillegg er lokalisering av bygg viktig for å unngå økt transportbehov, noe som er behandlet i innsatsområdet om grønn mobilitet i temaplan handling mot klimaendringene.

Sosiale forhold

Et av temaplanens hovedmål er å bidra til at kommunale bygg blir en effektiv innsatsfaktor i kommunens tjenesteyting og samfunnsutvikling ved å tilfredsstille de grunnleggende og tjenesterelaterte behovene til brukerne. Eiendomsforvaltningen skal sikre et inkluderende tjenestetilbud, og forholdet til brukerne skal være preget av kompetanse, serviceholdning, og forutsigbare og tydelige avtaler.

Universell utforming av bygg og tilhørende utearealer vil bidra til at flest mulig av kommunens innbyggere kan ta del i ulike opplevelser i hverdagen og delta i samfunnet.

Gjennom utvikling av gode oppvekst- og bomiljøer, næringsutvikling, levende sentrum, flerbruk av kommunale bygg og tilbud for innbyggere både i og utenfor arbeidslivet, skapes tilhørighet til lokalmiljøet og kommunen, og tilknytning til andre mennesker og steder. Lokale tiltak for å hindre utenforskap kan også styrke opplevelsen av tilhørighet og felleskap.

Gjennom temaplanen legges det til rette for å sikre innbyggerne en rettferdig fordeling og lik tilgang til goder og ressurser, herunder fellesskapets bygg og arealer.

4. Tidligere behandling

Mandat og rammer for temaplan eiendom ble vedtatt av utvalg for samfunnstjenester 20.01.2022 sak 8/22.

Vedtak:

1. Arbeidet med temaplan Eiendom gjennomføres i tråd med de rammer og føringer som fremgår av mandatet i dette saksframlegget. Under Tema/problemstillinger som skal utredes, legges følgende punkt til:
 - Sirkulær økonomi, gjenbruk av bygg og materialer
Setningen: – Miljø/klima i et forvaltnings- og driftsperspektiv endres til: - Miljø/klima i et innkjøps-, forvaltnings- og driftsperspektiv.
 - Verbalforslag/oversendelse nummer 4 «Uteområder», vurderes innarbeidet i planen.
 - Hvordan erfaringer fra «Teknisk utredning – Erfaringer med ulike krav til miljø og klima i formålsbygg» kan anvendes for at Asker skal oppnå målene satt i Temaplan Handling mot klimaendringene.
 - Konkretisering av mål og strategier satt i Temaplan Handling mot klimaendringene.
2. Temaplanen legges frem for kommunestyret for endelig behandling 2. kvartal 2023.

5. Kommunedirektørens vurdering

Temaplan eiendom er en strategisk og sektorovergripende plan, og beskriver hvordan Asker kommune kan tilrettelegge for en helhetlig og framtidsrettet eiendomsvirksomhet til beste for kommunens innbyggere og ansatte.

Eiendomsvirksomheten er et strategisk virkemiddel for at kommunen kan levere gode, hensiktsmessige og kostnadseffektive tjenester. I dette ligger:

- Bærekraftige arealer som understøtter tjenestene og tjenesteutvikling
- Verdibevarende vedlikehold og verdiutvikling av bygg og eiendommer
- Bidra til steds- og samfunnsutvikling

Asker kommune har eier- og forvaltningsansvar for en sammensatt portefølje av både bebygde og ubebygde eiendommer. De kommunale eiendommene skal tilfredsstillende ulike interesser på tvers av tjenesteområdene, nyttes som et politisk virkemiddel for å oppnå overordnede mål og strategier og samtidig være en eiendomsressurs når det kommer til strategisk eiendomsutvikling og strategiske kjøp og salg.

Ved å følge opp strategiene i de fem innsatsområdene fra temaplan eiendom vil dette komme både tjenestene og innbyggerne til gode. Asker kommune vil bevege seg i retning av å være en foregangskommune gjennom en ambisiøs, profesjonell og utviklingsorientert forvaltning av kommunens eiendomsverdier.

Kommunedirektøren anbefaler at temaplan eiendom med tilhørende innsatsområder og strategier, legges ut på høring.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

1. Kunnskapsgrunnlag for Temaplan eiendom - Rom for livet, 2022
2. Temaplan eiendom - Rom for livet 2023-2035

Saksprotokoll

Arivsak
23/03099

Saksbehandler
Anette Kampesæter Førland

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Saksnr.
13/23

Temaplan eiendom - Rom for livet 2023-2035 - 1. gangs behandling

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 23.03.2023 sak 13/23

Behandling

Anette Førland presenterte saken og virksomhetsleder Lene Thusing Pedersen og Anette Førland besvarte spørsmål.

Forslag fremmet av Espen Hansen Aspås, FrP til nytt kulepunkt 3:

Tilleggsforslag nytt kulepunkt 3: Asker Halvøya Eiendom AS sine arealer skal inntas og vurderes i planen.

Oversendelsesforslag fremmet av Inger Johanne Aaby, SP på vegne av SP, V og H:

Til det videre arbeidet med planen vil vi bemerke følgende:

- Eiendomsvirksomheten skal i tillegg til å være service- og brukerorientert også være kunnskapsbasert
- Asker kommunes uteområder skal være trygge
- Ordet bærekraft brukes i omfattende grad og kan på denne måten vanne ut begrepet
- Viktigheten av brukermedvirkning og medvirkning fra forvaltning og drift i prosjektfase må presiseres
- Verdibevarende vedlikehold bør gjelde for alle kommunens eiendommer
- Vedlikeholds-strategi må utarbeides for hele boligporteføljen og forvaltning og drift må ha tilstrekkelig midler for å utøve verdibevarende vedlikehold
- Asker kommune må aktivt forvalte eiendomsporteføljen også som et virkemiddel til kommuneplanens samfunnsdel
- Areal og transportplan for Buskerud må hensyntas i planen

Forslag fremmet av Espen Hansen Aspås, FrP til nytt punkt 3 falt mot 1 stemme, Espen Hansen Aspås, FrP.

Oversendelsesforslaget fremmet av Inger Johanne Aaby, SP på vegne av SP, V og H ble besluttet oversendt uten realitetsbehandling.

Innstillingen i 2 punkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Temaplan eiendom – Rom for livet, med følgende innsatsområder og tilhørende strategier, legges ut på høring med høringsfrist 19.05.2023

Innsatsområder:

1. Rom for livet – gode og hensiktsmessige arealer for tjenestene/brukerne
 2. Bærekraftig og helhetlig utvikling av kommunale eiendommer
 3. Klima- og miljøvennlige bygg
 4. Kostnadseffektiv og verdibevarende eiendomsforvaltning
 5. Profesjonell eiendomsvirksomhet
2. Det legges opp til en medvirkningsprosess i høringsperioden for å få innspill på innsatsområder og strategier som er foreslått i temaplanen.

Saksframlegg

Arkivsak
22/11962-1

Saksbehandler
Kristine Iversby

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Klimatiltak i byggeprosjekter - justering av mål

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Status for arbeidet med strategier og mål fra temaplan Handling mot klimaendringene i bygge- og anleggsprosjekter tas til orientering.
2. Enkelte av klimaindikatorene knyttet til bygg og anlegg vurderes endret ved rapportering gjennom klimaregnskapet.
3. Det søkes massebalanse og å få etablert lokale massedeponier for kommunens bygg og anleggsprosjekter.

1. Sammendrag og konklusjon

Saken gir en oppsummering av utfordringer og muligheter i arbeidet med oppfølgingen av temaplan Handling mot klimaendringene i kommunens bygge- og anleggsprosjekter. Temaplanen definerer strategier og tilhørende mål for klimaarbeidet i kommunen fram mot 2030.

Kommunen strekker seg langt for å nå målene fra temaplanen, men klimatiltakene som er under uttesting er dyre og teknologien ofte vanskelig tilgjengelig. Kommunedirektøren vurderer alltid hvordan økonomi og klima/miljø skal vektes opp mot hverandre i prosjektene. Enkelte klimatiltak som er i pilot i noen av forbildeprosjektene våre, og som er under uttesting, kan være svært kostnadsdrivende.

Det har videre vist seg å være utfordrende å rapportere på en del av indikatorene innenfor bygg og anlegg fra temaplan Handling mot klimaendringene. Det foreslås derfor i saken å justere noen av indikatorene.

Derimot har reduksjon i direkte klimagassutslipp fra uttak, håndtering og transport av masser en stor umiddelbar effekt. For å redusere transportbehovet settes det økt trykk på flere lokale deponier for mellomlagring. Redusert massetransport er lønnsomt økonomisk.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Temaplan "Handling mot klimaendringene 2021-2023» setter klare strategier for bygge- og anleggsaktiviteter i kommunen. Disse utfordrer administrasjonen i forhold til oppfølging, både av ny teknologi som ikke er ferdig uttestet og i forhold til økonomiske forutsetninger.

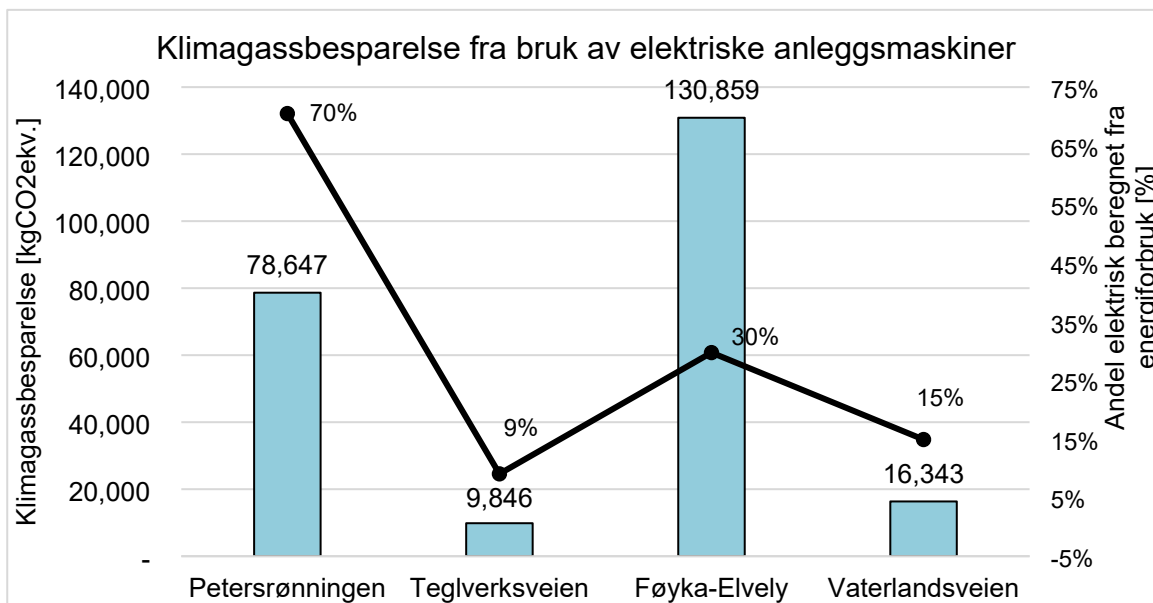
Strategiene fra klimaplanen går her kort igjennom:

Asker kommune skal, i samarbeid med næringen, jobbe for økt etterspørsel og teknologiutvikling innen utslippsfrie løsninger i bygg- og anleggsvirksomhet

Asker kommune skal stille krav til at bygge- og anleggsvirksomhet som utføres på oppdrag for kommunen, skal være utslippsfri fra 2025. Det er nå gjennomført flere anlegg med en prosentandel utslippsfritt. Det er utfordringer både knyttet til tilgang på elektriske maskiner, erfaring med praktisk bruk og kostnader.

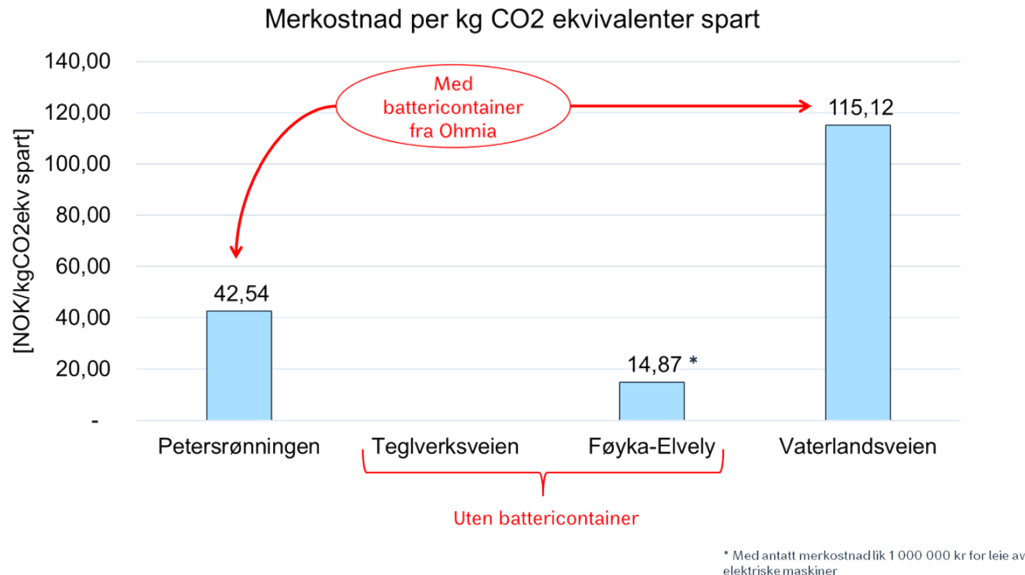
Kommunen har gått sammen med Aneo Build (Ohmia Construction), som utvikler mobile hurtigladeløsninger, og fått delfinansiering fra ENOVA til et toårig prosjekt for å teste disse ladeløsningene i praksis. Dette prosjektet er ferdig til sommeren 2023. Løsningen er dyr, også med 40% dekning av kostnader fra ENOVA, med en kostnad per uke på kr. 60.000.

I noen prosjekter er det satt opp midlertidig høyspenttrafo istedenfor å bruke battericontainer. Kabelgravere skal testes mer i et prosjekt som nå er under anskaffelse. I fire prosjekter har det blitt testet elektriske anleggsmaskiner. Resultatene fra disse prosjektene er vist i Figur 1.

Figur 1: Klimagassbesparelser fra prosjekter med elektriske anleggsmaskiner

Det er ofte lite samfunnsøkonomisk forsvarlig å bygge ut store satellittpunkter i strømnettet med høy effekt for kort tids bruk, som et bygge- eller anleggsprosjekt. Målet må være å bruke den effekten som allerede er tilgjengelig i nettet uten noen utvidelse, der det er mulig. Graden av utslippsfritt må dermed baseres på prosjektspesifikke vurderinger og kan variere mye fra sted til sted.

Figur 2: Merkostnad knyttet til bruk av elektriske anleggsmaskiner. Tallene for Teglverksveien foreligger ikke enda.

Figur 2 viser merkostnaden knyttet til bruk av elektriske anleggsmaskiner. Så langt har prosjektene med battericontainer hatt høyere merkostnader enn prosjektene som bruker trafo. Det er forventet at prisen på battericontainere vil synke i tiden som kommer. For Teglverksveien foreligger det ikke noe tall på merkostnaden per kg CO2 ekvivalenter spart som følge av manglende dokumentasjon av merkostnader ved å benytte el-maskiner.

Asker kommune har gjennom samspillsentrepriser og incitamentordninger søkt å premiere utførende entreprenører dersom de med sin innsikt kan redusere klimafotavtrykket i kontrahert løsning. Entreprenørene sier selv at både slike incitamentordninger og kontrollregler, som premierer ønsket adferd og utstyr gjennom hele produksjonslinjen, er viktige for å oppnå ønskede resultater.

Asker kommune skal, i samarbeid med næringslivet, jobbe for at nye bygg skal bli nullutslippsbygg, gjennom å redusere utslippene fra materialer, energi, byggeavfall og anleggsfase

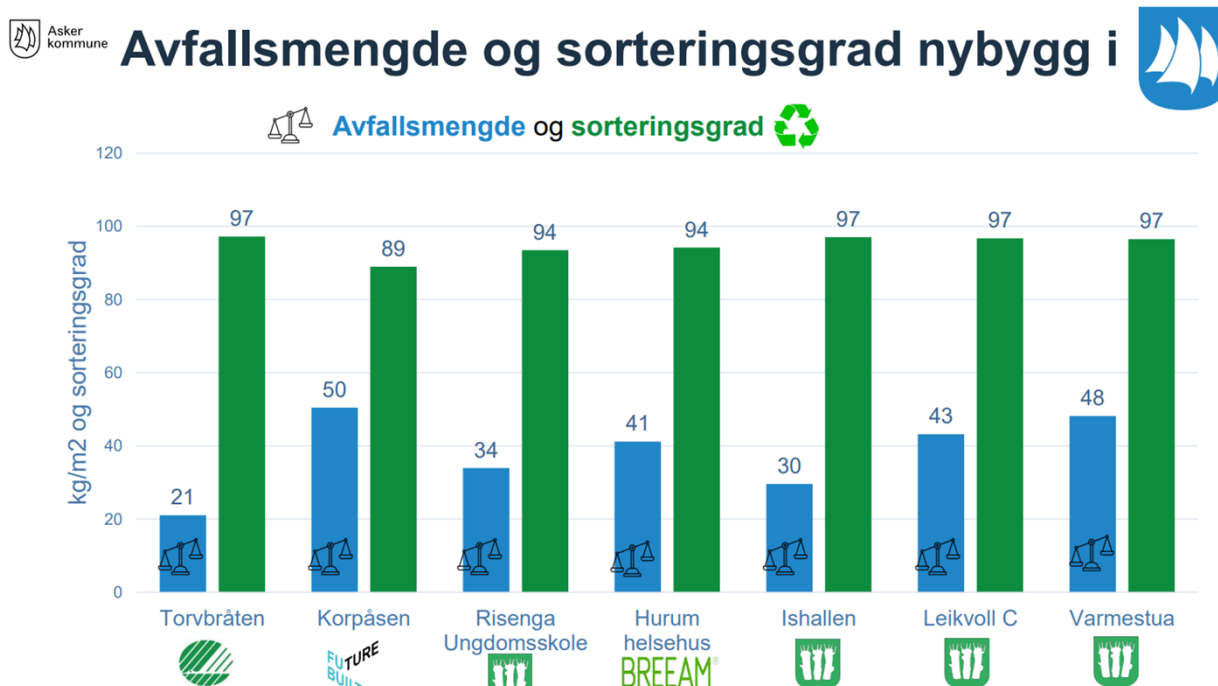
Asker kommune skal ha en gradvis utvikling mot kommunale nullutslippsbygg innen 2030. Nullutslippsbygg/nullenergibygge er bygg med årlig netto energibehov eller utslipp (av klimagasser) lik null. Bruken av energi kan ikke være null, så et nullutslippsbygg må kompensere gjennom lokal generering av energi fra solceller eller andre fornybare energikilder.

Låven på Nedre Sem, som ferdigstilles våren 2024, vil kategoriseres som et nullutslippsbygg med lokal produksjon av fornybar energi i form av solceller og energibrønn. Dette prosjektet er et forbildeprosjekt som legger vekt på ombruk, sirkularitet og gjenbruk av byggematerialer. I dette prosjektet er det valgt klimabesparende materialer som eksempelvis massivtre og lavkarbonbetong.

Asker kommune har kommet langt når det gjelder lokal produksjon av fornybar energi. Prosjekter som Nedre Sem låve, Holmen svømmehall, Korpåsen omsorgssenter, Torvbråten skole og Hurum helsehus vil benytte seg av fornybar energi i form av solceller som vil redusere byggets totale klimagassutslipp vesentlig.

Temaplanen «Handling mot klimaendringer 2021-2030» gir også ambisøse mål for avfallsmengder fra kommunale byggeprosjekter. Målsetningen er maksimalt 25 kg/m² BTA (bruttoareal) for 2022 og 15 kg/m² BTA for 2030. Disse målene krever at vi reduserer avfallsmengden betraktelig sett opp mot dagens nivå. Torvbråten var det prosjektet som hadde minst avfallsmengde og størst sorteringsgrad. Dette skyldes at man klarte å redusere avfallsmengdene ved å prosjektere tidlig, riktig og grundig, bruke digitale hjelpemidler, industrialisert byggeprosess med massivtre, unngå avvik og ha en tidlig og god brukerprosess som gjorde at man unngikk endringer.

Figur 3 representerer avfallsmengden til kommunale nybygg og sorteringsgraden for prosjekter som er ferdigstilt i nyere tid.

Figur 3: Avfallsmengde og sorteringsgrad i nybygg

For ytterligere informasjon se vedlegg.

Asker kommune skal velge materialer med lave klimagassutslipp i sine bygg

Asker kommune skal i henhold til temaplanen velge bærekonstruksjon i massivtre, da dette gir vesentlige reduksjoner i klimagassutslipp sammenlignet med bærekonstruksjon i stål og betong. Asker kommune har kommet langt på å benytte lavkarbonbetong og massivtre i bygg. Torvbråten skole, som er Svanemerket, har benyttet seg av massivtre og lavkarbonbetong og blir betraktet som et pionerbygg for bærekraftige bygg. Andre byggeprosjekter som har benyttet seg av materialer som har lave klimagassutslipp er Futurebuiltprosjektet Korpåsen omsorgsboliger og Breeam-sertifiserte Hurum helsehus.

Asker kommune skal rehabilitere framfor å bygge nytt der det er hensiktsmessig, og nye bygg og anlegg skal designes for lang levetid og ombruk

Rehabilitering av bygg istedenfor å bygge nytt må vurderes opp mot klimagassutslipp, økonomi og funksjonskrav. Mulighetsstudie på Knivsfjellsveien omfatter Klokkarstua bo- og omsorgssenter der formålet er å rehabilitere bygget med

fokus på ombruk. Ved å rehabilitere bygget vil man holde utslippene nede, siden materialer med høye utslipp som betong og stål gjenbrukes.

Klokkarstua bo- og omsorgssenter ble stående tomt etter at Hurum bo- og omsorgssenter ble tatt i bruk. Formålet med prosjektet var å rehabilitere bygget for etablering av 12 plasser for psykisk helse og rustjenester. Ombygging og rehabilitering av eksisterende bygg til ny langvarig bruk gir stor reduksjon av klimagassutslipp sammenlignet med et nybygg. Det forventes 40% reduksjon av klimagasskonsekvens fra prosjektet sammenlignet med et standard nybygg.

Prosjektet NØ fløy Bråsetveien skal ombygges til 7 heldøgns boliger for barn med nedsatt funksjonsevne og stort omsorgsbehov og er også et godt eksempel på at det legges vekt på å rehabilitere fremfor å bygge nytt.

Asker kommune skal arbeide for lavere klimafotavtrykk fra anleggsprosjekter gjennom økt gjenbruk, massebalanse og bærekraftig materialbruk

I forbindelse med gjennomføring av bygge- og anleggsprosjekter erfarer Asker kommune at rammevilkårene som er satt av lover, forskrifter og normaler noen ganger har utilsiktede negative konsekvenser, og slik sett kan være til hinder for helhetlige og gode løsninger i klima- og miljøsammenheng. Dette er spesielt en utfordring om rammevilkårene blir for sektorielle, og ikke hensyntar effekter oppfølging av dem har på andre arenaer.

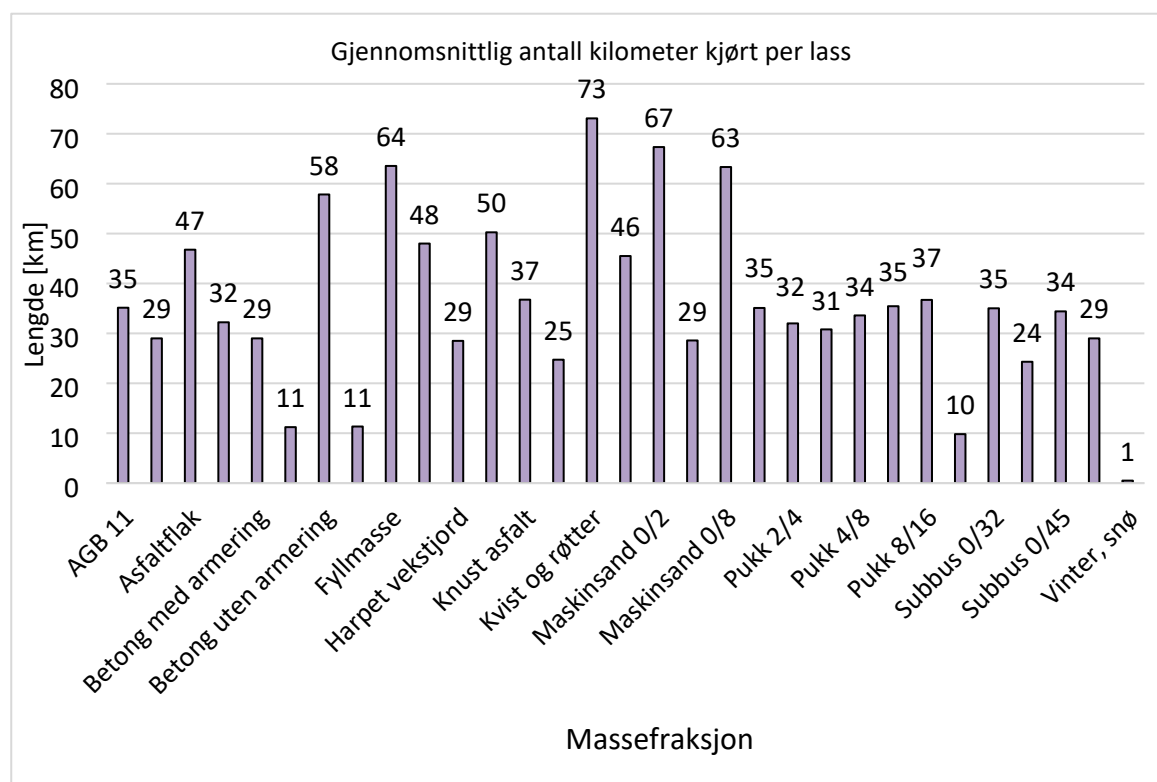
Slik sett vil optimalisering av rammevilkårene være et viktig hjelpemiddel for å redusere klimafotavtrykket. Et eksempel er krav til utførelse i VA-norm og veinorm. Ved å bygge med mer ombruk og gjenbruk, noe mindre standardiserte løsninger, og noe høyere risiko med hensyn på kvalitet, vil vi kunne gjennomføre anleggsprosjekter med mye lavere klimafotavtrykk. Dette arbeidet er startet, blant annet gjennom at Asker kommune som ledningseier tillater at rør i bakken legges grunnere og tettere, og at de skal forutsettes å kunne rehabiliteres uten oppgraving.

Massetransport

I arbeid med utslippsfri teknologi, har det blitt klart at reduksjon i direkte klimagassutslipp fra uttak, håndtering og transport av masser har en større umiddelbar effekt enn bruken av utslippsfrie maskiner. Redusert massetransport er også lønnsomt økonomisk.

Men for å redusere transportbehovet trengs flere deponier for mellomagring. Vi kan redusere utslipp fra massetransport gjennom klimakrav til kjøretøyer, men det trengs også etablering av flere lokale massedeponier slik at mindre masser må fraktes ut av kommunen. Asker kommune bør bestrebe seg på (tilnærmet) massebalanse på sine prosjekter og der forholdene ligger til rette for lokale pukkverk og ombruk av

rivningsmasser, bør dette etableres. Figur 4 viser gjennomsnittlig kjørelengde per lass for de ulike massefraksjonene i kommunes prosjekter.

Figur 4: Gjennomsnittlig kjørelengde per lass for forskjellige massefraksjoner. (NB! Basert på data fra kun en entreprenør)

Kortreist/lavutslipp naturstein, gjenbruksasfalt/miljøasfalt og fossilfrie rør

For anleggsprosjekter vil det være hensiktsmessig å benytte seg av naturstein som er kortreist, da det gir vesentlig lavere klimagassutslipp. I prosjektet på Vakås etappe 4 har det blitt vurdert «gjenbruksasfalt vs. miljøasfalt». I samarbeid med FutureBuilt har det blitt gjennomført et pilotprosjekt med fossilfrie avløps- og overvannsrør i prosjektene Vaterlandsveien, Petersrønningen og Teglverksveien. Når pilotprosjektet ble startet var det med kun fossilfrie PVC rør fra Pipelife. Nå tilbys det også fossilfrie PP og PE rør fra Hallingsplast.

For detaljert beskrivelse av kortreist/ lavutslipp naturstein, gjenbruksasfalt/miljøasfalt og fossilfrie rør se vedlegg.

Asker kommune skal ta klimahensyn ved plassering av kommunale bygg og anlegg

En konsekvens av dette kravet er at nytten av alle tiltak blir vurdert opp mot de miljø- og klimamessige konsekvensene etableringen av dem vil ha. Tomtevalg vil gi vesentlig påvirkning på klimaavtrykket av et prosjekt. Utgraving er spesielt krevende for både økonomi og klima.

For en etterspurt ny sykkelvei langs Bleikerveien mellom Røykenveien og Brages vei er konsekvensene blant annet i klima- og miljøssammenheng vurdert å være så negative, at det bør vurderes om tiltaket bør komme til redusert utførelse.

Endringer av klimaindikatorer for kommunale bygg- og anleggsprosjekter

Det har vist seg å være utfordrende å rapportere på en del av indikatorene innenfor bygg og anlegg fra temaplan Handling mot klimaendringene. Det foreslås derfor i det følgende å gjøre en del endringer på indikatorene. Temaplan Handling mot klimaendringene er den eneste temaplanen som har definert ambisjonsnivå for indikatorer. Resten av indikatorsettet i handlingsprogrammet og årsrapporten er ikke tilknyttet ambisjonsnivå. For at de nye klimaindikatorene for bygg og anlegg skal passe inn i kommunens strategiske styring, vil heller ikke de nye indikatorene tildeles ambisjonsnivå. Det presiseres at det der det er mulig vil rapporteres tekstlig i årsrapporten om hvordan vi ligger an i forhold til målene satt i temaplanen. Indikatorer for klima er også de eneste indikatorene som er politisk vedtatt.

Formålet med kommunens indikatorsett er å gi styringsinformasjon på strategisk nivå. Samtidig bidrar indikatorene til å konkretisere målene som er forankret i kommuneplanen og skal sammen si noe om kommunen er på vei mot å nå målene i kommuneplanen. I det følgende gis en oversikt over de vedtatte indikatorene fra temaplanen og forslag til nye indikatorer. En kommentar til hver enkelt endring ligger i vedlegget.

Tabell 1: Indikator fra temaplan Handling mot klimaendringene

Indikator fra temaplan Handling mot klimaendringene	Enhet	Mål 2022	Mål 2025	Mål 2030
Utslippsfrie anleggsplaser i regi av kommunen	%		100	100
Reduksjon i klimagassutslipp fra kommunale byggeprosjekter, målt i forhold til et referansebygg fra 2020/2021 bygget etter TEK17	%	40	60	60
Mengde avfall fra kommunale byggeprosjekter	kg/m2 BTA	25	20	15
Andelen kommunale nybygg med nær-nullenergi standard	%	100	100	100

Andelen kommunale nybygg som er nullutslippsbygg	%			100
--	---	--	--	-----

Tabell 2: Forslag til nye indikatorer

Forslag til nye indikatorer	Enhet
Direkte* klimagassutslipp fra kommunale bygg- og anleggsplasser	Tonn CO ₂ e
Indirekte* klimagassutslipp fra materialbruk i årets ferdigstilte kommunale byggeprosjekter	Tonn CO ₂ e/m ²
Mengde avfall fra kommunale byggeplasser	kg/m ² BTA
Energibruk i kommunale bygg uten graddagskorrigering**	kwh/m ²

*Utslipp av klimagasser som skjer innenfor kommunens grenser kalles direkte utslipp. Utslipp som skjer utenfor kommunen grenser, som en følge av askersamfunnets forbruk av mat, varer og energi produsert andre steder i verden kalles indirekte utslipp.

**For å kunne sammenligne energibruk til oppvarming i bygninger på ulike steder, over flere år, trenger vi å korrigere tallene. Bruk av graddagstall er en beregningsmetode som gjør dette mulig.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Saken handler om klima, miljø og økonomi. Sosiale forhold er ikke omhandlet i noen vesentlig grad

Miljø- og klimamålene i byggeprosjekter er viktige for å få til en teknologiutvikling, men dette er en stor kostnad som må vektles opp mot andre tiltak i kommunen. Økonomisk lønnsomme klimainvesteringer er lett å forsvare og å velge de mest lønnsomme klimatiltakene er viktig. Samtidig har kommunen vedtatt et mål om å ligge i front i utviklingen mot lavutslippssamfunnet. Dette betyr at vi skal gå foran og dytte utviklingen i riktig retning. Dette innebærer noen ganger at vi også må satse på teknologitunge utviklingsområder som krever mye ressurser. Det vil måtte gjøres en vurdering i hvert enkelt prosjekt basert på LCC og LCA-analyser. Dersom Asker skal kunne bidra til innovasjon og store utslippskutt i bygge- og anleggsprosjektene våre må det vedtas store nok økonomiske rammer for prosjektene. Det er et politisk valg hvor mange kr pr tonn CO₂ Asker kommune er villig til å betale for å redusere klimafotavtrykket i sine bygg og anleggsprosjekter.

4. Tidligere behandling

Temaplanen "Handling mot klimaendringene" ble vedtatt av kommunestyret 15. juni 2021.

5. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at kommunen er kommet godt i gang med arbeidet mot målene fra Temaplan handling mot klimaendringer. Erfaringer har gitt oss verdifull kunnskap om kostnad og nytte av ulike tiltak. Erfaringer tilsier også at det er et presserende behov for å få tilgang til lokale massedeponier raskt, et tiltak med lav kostnad og høy nytte i klimasammenheng.

Klimaindikatorene har vist seg utfordrende å rapportere på, så de bør justeres for å kunne gi verdi fremover. For å harmoniseres med øvrig indikatorsett for kommunen, foreslås det å ikke sette ambisjonsnivå for indikatorene i temaplanen. Det presiseres at kommunen fortsatt skal styre etter de målene og ambisjonene som er vedtatt gjennom temaplanen.

Kommunedirektøren vil fortsatt utvikle gode nøkkeltall og indikatorer for å balansere økonomi og klima/miljøinnsatsen i kommunens prosjekter.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Utdyping av arbeidene med tiltak og indikatorer

Saksprotokoll

Arivsak
22/11962

Saksbehandler
Kristine Iversby

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Saksnr.
14/23

Klimatiltak i byggeprosjekter - status for arbeidet

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 23.03.2023 sak 14/23

Behandling

Kristine Iversby og Bente Støa presenterte saken og Ragnar Sand Fuglum, Stein Grimsby, Bente Støa og Kristine Iversby besvarte spørsmål.

Forslag fremmet av Elisabeth Holter-Schøyen, V på vegne av V, H og SP til tillegg på punkt 2:

Evt. endring av indikatorer/mål skal fremlegges for politisk behandling til Hovedutvalg for Samfunnstjenester.

Forslag fremmet av Trude Nygård Evensen, A til tillegg på punkt 3:

Dette må ses i sammenheng med strategi for massehåndtering.

Innstillingens punkt 1 ble enstemmig vedtatt

Innstillingens punkt 2 med tillegg fremmet av Elisabeth Holter-Schøyen, V, H og SP ble enstemmig vedtatt

Innstillingens punkt 3 med tillegg fremmet av Trude Nygård Evensen, A ble enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Status for arbeidet med strategier og mål fra temaplan Handling mot klimaendringene i bygge- og anleggsprosjekter tas til orientering.

2. Enkelte av klimaindiktorene knyttet til bygg og anlegg vurderes endret ved rapportering gjennom klimaregnskapet. Evt. endring av indikatorer/mål skal fremlegges for politisk behandling til Hovedutvalg for Samfunnstjenester.
3. Det søkes massebalanse og å få etablert lokale massedepotier for kommunens bygg og anleggsprosjekter. Dette må ses i sammenheng med strategi for massehåndtering.

Saksframlegg

Arkivsak
23/03187-1

Saksbehandler
Ratnes Lahouratate

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Tilknytningsplikt for private avløpsanlegg - opphevelse av maksgrense

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommunes vedtak av 2014 om maksgrense på 250.000 kroner for tilknytningsplikt (tilknytning til offentlig avløpsledning) etter pbl. kap. 27 anbefales opphevet.
Forslaget sendes på høring til 1.mai 2023.

1. Sammendrag og konklusjon

Saken gjelder tilknytning av eiendommer med private avløpsanlegg til offentlig avløpsledning. Spørsmålet er hvorvidt dagens praksis bør videreføres, oppheves eller om en ny praksis bør innføres. Tidligere praksis om maksgrense og tilskuddsordning i Røyken og Hurum kommune var forankret i hovedplan vann og avløp for GVD-kommunene (Godt Vann Drammensregionen). Denne ble opphevet med vedtak av ny temaplan for vann og vannmiljø i 2022. Kommunedirektøren anbefaler enhetlig praksis for hele kommunen og legger derfor frem en sak om å oppheve gamle Asker kommunes vedtatte maksgrense på kr. 250.000 fra 2014. Kommunedirektøren anbefaler heller at det gjøres en konkret helhetsvurdering i hver enkelt sak om eier kan pålegges tilknytning til offentlig nett eller ikke. Ved å vurdere hver enkelt sak for seg, vil man også kunne legge til grunn i vurderingen de ulike geografiske og topografiske forskjellene i kommunen. Det vil på denne måten oppnås lik praksis i hele kommunen.

Da vedtaket anses å ha forskrifts form, sendes forslaget på høring før endelig vedtak gjøres av kommunestyret etter innstilling fra hovedutvalg for samfunnstjenester.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Eksisterende bebyggelse har på visse vilkår tilknytningsplikt til offentlig ledning, og kommunen kan da kreve dette. Vilklårene følger av plan -og bygningsloven §§ 27-1 (vann) og 27-2 (avløp) og forurensningsloven § 23.

Når det gjelder tilknytningsplikt, hadde Røyken og Hurum kommuner tidligere en praksis som ble politisk vedtatt (i deres hovedplaner) med en maksgrense (på 2G) for tilknytningskostnader med en tilskuddsordning. Dette ble i etterkant opphevet gjennom vedtak av ny temaplan for vann og vannmiljø.

Asker kommune innførte i 2014 maksgrense /kostnadsgrense på kr.250 000 for å kreve tilknytning til offentlig ledningsnett. Denne er nå utdatert og gjelder geografisk kun for gamle Asker.

Det er ønskelig å sikre likebehandling og harmonisering av regelverket i Nye Asker kommune. Interesseorganisasjonen for vann og avløp i Norge, Norsk Vann, har vært tydelige på at ved vedtak om maksgrenser så vil kommunene være pliktige til å gi økonomisk støtte (tilskudd) dersom kostnader i forbindelse med tilknytning overstiger vedtatte maksgrense. Kommunalt bidrag til private på denne måten er ikke ønskelig.

Saksopplysninger

Tilknytningsplikten inntreffer først og fremst når offentlig ledning går over nærliggende areal. Det kan også kreves tilknytning i andre tilfeller når særlige hensyn taler for tilknytning, bla. dersom nåværende anlegg medfører forurensning.

Unntak fra tilknytningsplikten kan gjøres dersom kostnadene ved tilknytning blir uforholdsmessig store eller dersom særlige grunner tilsier det.

Unntak pga. forholdsmessige kostnader

Dette unntaket relaterer seg til i hvilken grad kostnadene ved å tilknytte en eiendom til offentlig avløp, overstiger det som er vanlige kostnader for området. Under en kostnadsmessig vurdering, er det hensiktsmessig å vurdere hvorvidt det foreligger helsemessige forhold eller fare for forurensning som kun kan løses tilfredsstillende ved tilknytning til offentlig ledning. I så fall kan tilknytning kreves også der kostnadene er betydelige.

Det bemerkes at det under forholdsmessighetsvurderingen har de tre kommunene hatt en praksis at man ber den som pålegget retter seg mot, innhente minimum 2 tilbud fra entreprenører som innsendes til kommunen, hvor man sammenligner høyeste og laveste tilbud.

Unntak pga. særlige grunner

Det kan gjøres unntak fra tilknytningsplikt til tross for at kostnadene er forholdsmessige, f.eks. hvis følgende særlige grunner tilsier det;

- 1) det er allerede etablert en god løsning for vann og avløp eller
- 2) det nylig er investert i et anlegg på eiendommen

Her må det gjøres en konkret vurdering av kvaliteten på det enkelte anlegg. Dette er en «kan-unnta» bestemmelse, slik at vurderingen er skjønnsmessig og behandles som en dispensasjonssak.

Kommunen har 3 alternativer ved pålegg om tilknytning for å øke eiers forutberegnelighet:

- 1) Sette et "øvre tak" (maksgrense med tilskuddsordning for overskytende beløp)
- 2) Finne normalkostnad(er) i kommunen
- 3) Gjøre en skjønnsmessig/ konkret helhetsvurdering i hvert enkelt tilfelle

1) Øvre tak

Et vedtatt maksbeløp/øvre tak i kommunen tilsier at kommunen *må* gi tilskudd på det overskytende beløpet til den som pålegges tilknytning. Dette kan ikke tas av selvkostmidler, og må derfor hentes fra andre poster i kommunens budsjett. I gamle Asker var denne maksgrensen på kr. 250 000 vedtatt i 2014. En slik grense i dag ville antagelig måtte økes til kr. 500 000, men med åpning for kommunalt tilskudd på overskytende beløp hvis tilknytning pålegges.

2) Normalkostnad

Normalkostnad er det det normalt sett vil koste å tilknytte en eiendom til offentlig avløp. Normalkostnaden kan gjelde hele kommunen, eller være spesifikk for ett område.

Dersom kommunen skal ha normalkostnad vil det kreve store ressurser å både finne normalkostnaden i de forskjellige områdene samt justere dette i takt med generell prisstigning. Hvis en normalkostnad skal gjelde hele kommunen, bør utgangspunktet være at normalkostnaden er den samme alle steder i kommunen. Samtidig kan det være betenkelig med at normalkostnaden er lik overalt i en kommune som er veldig ulik fra område til område innad i kommunen på grunn av varierende grunnforhold og hvordan offentlig nett er anlagt. En normalkostnadsberegning er i praksis komplisert å beregne, noe departementet har sagt at de har forståelse for.

3) Skjønnsmessig vurdering i hvert enkelt tilfelle

Det siste og mest praktiske og gjennomførbare alternativet, er at kommunen gjør en konkret helhetsvurdering i hver enkelt sak, herunder vurderer nærhet og

forholdsmessighet, og ev. vurderer om det foreligger særlige grunner som kan unntas fra tilknytningsplikt. Det er dette alternativet som anbefales i tråd med gjeldende praksis og uttalelser.

Dagens situasjon

De to siste årene har det vært flere klagesaker, hvor klager viser til nevnte øvre tak og dermed mener at hen ikke har plikt til å tilknytte seg til offentlig ledning dersom kostnadene overstiger dette.

Dette er en utfordring da taket/ kostnadsgrensen ikke gjenspeiler kommunen slik det er i dag sammenlignet med hvordan det var før kommunesammenslåingen. Taket/ kostnadsgrensen har heller ikke blitt justert i takt med prisstigning.

De siste årene har det også kommet en rekke uttalelser fra Statsforvalter og departement angående uforholdsmessige kostnader. Disse tilsier at det må gjøres en konkret skjønnsmessig vurdering i hver enkelt sak. Kommunens angitte kostnadsgrense er dermed ikke lengre i tråd med uttalelsene og praksisen som har utviklet seg på rettsområdet. Norsk Vanns anbefaling er også å fjerne kostnadsgrensen/ taket og heller gjøre en konkret vurdering i hver sak, i tråd med gjeldende praksis.

Praksis i andre kommuner

Lillestrøm og Bærum kommune har ikke normalkostnad/maksgrense – de foretar en skjønnsmessig vurdering i hver sak om det er rimelig å kreve tilknytning eller ikke iht. lov og praksis. Porsgrunn og Lier kommune har ingen normalkostnad, men et tak. De opererer med tilskuddsordning der tilknytningskostnaden for eksisterende boliger overstiger hhv. 1G og 2G (folketrygdens grunnbeløp). Tilskuddet dekkes av skattemidler og ikke selvkostmidlene. Drammen kommune har ikke hatt normalkostnader for områder, men har tatt utgangspunkt i meterpris basert på grunnforhold, bebyggelse med mer. Det har vært tak på kostnad for eier i henhold til tidligere felles hovedplan for vann og avløp (i regi av GVD samarbeidet).

Statsforvalterens syn på Asker kommunes praksis

Statsforvalteren har også vært skeptisk til kostnadsgrensen Asker kommune opererer med. Statsforvalteren har slått fast i en spesifikk klagesak at dagens "tak" i tidligere Asker ikke er bindende og anbefaler at Asker kommune fjerner denne grensen da denne er misvisende, og verken er oppdatert eller prisindeksregulert siden 2014. Statsforvalteren vektlegger at det må alltid foretas en konkret helhetsvurdering for å avgjøre om det er rimelig å kreve tilknytning.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Hensyn til klima, natur og miljø har fått langt større fokus. Rensekravene i forurensningsforskriften skal praktiseres strengere i tråd med Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden samt temaplan vann og vannmiljø, og dette vil i mange tilfeller kunne være ensbetydende med tilknytning til offentlig avløpsledning. Økt tilknytningsgrad til offentlig ledningsnett vil bidra til lavere risiko for forurensning fra private anlegg ut i grunnen, bekker og vassdrag, noe som igjen har en betydning for kommunens miljømål. Lavere risiko for forurensning vil også spare kommunen for unødvendige utgifter.

4. Tidligere behandling

- Gamle Asker kommune arkiv sak nr. 13/3723 Prosjekt Spredt avløp punkt 2a), se vedlegg.
- Gamle Røyken og Hurum kommuner vedtok hhv 25.10.2010 og 20.04.2010 å slutte seg til ambisjonene og strategiene i Felles hovedplan vannforsyning og avløp i Drammensregionen.

5. Kommunedirektørens vurdering

Det offentlige avløpsnettet og renseanleggene driftes av selvkostmidler. Det betyr at avløpsgebyrene og tilknytningsgebyrene finansierer drift, vedlikehold og utbygging av avløpsnettet samt renseanleggene.

Reglene om tilknytningsplikt ivaretar dermed hensyn til at offentlig avløpstransport blir bygd ut og drevet teknisk og driftsøkonomisk rasjonelt. Private anlegg er mindre driftssikre og forbundet med større fare for forurensning. Levetiden for anleggene er begrenset, og risikoen for forurensning øker i takt med anleggets alder. Private anlegg er også mer ressurskrevende da de er avhengige av jevnlig slamtømming og oppfølging/tilsyn fra kommunen. Ved tilknytning til offentlig ledning har man bedre kontroll på forurensningen. Dette er bakgrunnen for at Asker kommune ønsker at flere skal tilknytte seg offentlig avløp.

I dag har Asker kommune forpliktet seg til å følge opp regjeringens «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv», samt den nye temaplanen for vann og vannmiljø. Tilknytning av private avløpsanlegg til det offentlige avløpsnettet er en viktig del av tiltakene som omhandler spredt avløp. Kommunen skal praktisere rensekravene i forurensningsforskriften strengt, og det vil i flere områder være vanskelig å tilfredsstille disse på grunn av dårlige grunnforhold. I slike tilfeller kan tilknytning til offentlig avløpsledning være eneste alternativ.

Røyken og Hurum kommuner var før kommunesammenslåingen en del av Godt Vann Drammensregionen (GVD) (i dag Godt vann (GV)). I dette samarbeidet var det lagt til rette for at det, i tilfeller hvor anleggskostnaden var høy (over 2G), kunne gis

tilskudd for at boliger skulle knytte seg til offentlig vann- og avløp. Dette var en politisk beslutning som hadde som formål at flere knyttet seg til offentlig avløpsledning. Både Hurum og Røyken kommuner vedtok våren 2010 å slutte seg til ambisjonene og strategiene i Felles hovedplan vannforsyning og avløp i Drammensregionen.

“Temaplan vann og vannmiljø” vedtatt mars 2022 for nye Asker kommune, erstatter tidligere hovedplaner for vann, avløp og overvann i de tidligere kommunene Hurum og Røyken, samt gamle Asker. Det betyr at den gamle praksisen i Røyken og Hurum angående tilskuddsordningen for kostnader over 2G ikke gjelder lenger i det hovedplanene til disse kommunene ble erstattet med ny hovedplan (dvs. Temaplan) for nye Asker kommune.

Vedtaket Asker kommune innførte i 2014 om maksgrensen var et kommunestyrevedtak. Dette vedtaket var ikke en del av noen hovedplan, men et eget vedtak. Så selv om det i ny temaplan fra 2022 fremgår at denne erstatter alle gamle hovedplaner for alle de tre gamle kommunene, så vil det fortsatt ikke erstatte gamle Asker kommunes vedtak av 2014, og derfor bør det være et nytt vedtak her, som opphever det gamle vedtakspunktet om maksgrensa. Dette er bakgrunnen for at denne saken legges frem. Denne opphevelsen vil også sikre likebehandling og harmonisering, på linje med opphevelse av maksgrense og kostnadstilskudd for de tidligere kommunene Røyken og Hurum.

I tråd med anbefalinger fra Statsforvalteren og Norsk Vann, samt praksis i andre kommuner på Østlandet, anbefaler kommunedirektøren å oppheve punkt 2 a i vedtaket for gamle Asker som gjelder maksgrensen. Kommunedirektøren anbefaler at det ikke opereres med noen maksgrense, men at det i stedet gjøres en konkret helhetsvurdering i hver enkelt sak om eier kan pålegges tilknytning til offentlig nett eller ikke. Det vil på denne måten oppnås lik praksis i hele kommunen. Ved å vurdere hver enkelt sak for seg, vil man også kunne legge til grunn i vurderingen de ulike geografiske og topografiske forskjellene i kommunen.

Da vedtaket anses å ha forskrifts form, sendes forslaget på høring før endelig vedtak.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Saksprotokoll Kommunestyret - Spredt avløp - Utvalgssak 61-14

Saksprotokoll

Arivsak
23/03187

Saksbehandler
Ratnes Lahouratate

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Saksnr.
15/23

Tilknytningsplikt for private avløpsanlegg - opphevelse av maksgrense

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 23.03.2023 sak 15/23

Behandling

Saksbehandler Ratnes Lahouratate og direktør Ragnar Sand Fuglum besvarte spørsmål.

Innstillingen i 1 punkt ble enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Asker kommunes vedtak av 2014 om maksgrense på 250.000 kroner for tilknytningsplikt (tilknytning til offentlig avløpsledning) etter pbl. kap. 27 anbefales opphevet.
Forslaget sendes på høring til 1.mai 2023.

Saksframlegg

Arkivsak
23/04029-1

Saksbehandler
Merete Wiken Dees

Behandles av
Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Utvidelse av Nordre Langåra hummerfredningsområde

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Asker kommune støtter Bærum kommunes søknad til Fiskeridirektoratet om en utvidelse av Nordre Langåra hummerfredningsområde inn i Bærum kommunes sjøområde.

1. Sammendrag og konklusjon

Saken omhandler et forslag om at Asker kommune støtter Bærum kommunes søknad til Fiskeridirektoratet om opprettelse av et fredningsområde for hummer i de sør-østlige delene av Bærum kommunes sjøområde. Dette som en utvidelse av Nordre Langåra hummerfredningsområde.

Det mest gunstige alternativet til fredningsområde i Bærums sjøområde ligger tett på grensen til Nordre Langåra hummerfredningsområde i Askers sjøområde. Derfor ønsker Bærum kommune å foreslå en større utvidelse av det eksisterende fredningsområdet ved Nordre Langåra og inn i Bærum kommunes sjøområde. På bakgrunn av dette har Bærum kommune forespurt Asker kommune om tillatelse til at arealet på ca. 0,3 km² (297 313 m²) som ligger mellom dagens fredningsområde og grensen til Bærum kommune, også innlemmes i det nye, utvidede fredningsområdet.

2. Bakgrunn for saken/saksopplysninger

Hvorfor fredningsområde for hummer?

Hummer er vurdert til *sårbar* (VU) på Norsk rødliste for arter 2021 på grunn av reduksjon i populasjonsstørrelse¹. Bestanden er på et historisk lavt nivå, og til tross for strengere restriksjoner på fisket de senere årene, er det ikke tegn til at bestanden tar seg opp igjen. På bakgrunn av dette har Fiskeridirektoratet gått ut med en anmodning til kommunene om å nominere fredningsområder for hummer. I *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv* oppfordres det også til opprettelse av hummerfredningsområder i kommunene².

Forskning i fredningsområdene viser positive effekter på bestanden av hummer: det er betydelig flere og større hummer i fredningsområdene; larver og egg er større, noe som gir bedre overlevelsessevne; opp mot en tredobling i produksjon av egg og larver kan forventes sammenlignet med fiskede områder; hummerlarver driver med strømmene og bidrar dermed til rekrutteringen utenfor fredningsområdene.

I 2021 ble det opprettet to hummerfredningsområder i Asker kommune: et ved Nordre Langåra og et ved Drøbaksjeteen³.

Saksgang ved opprettelse av hummerfredningsområder

Fredningsområder for hummer fastsettes av Fiskeridirektoratet med hjemmel i havressursloven. Det er kommunen selv som må ta initiativ ovenfor Fiskeridirektoratet til å sette i gang en prosess med sikte på å etablere et fredningsområde for hummer. Kommunens forslag til fredningsområde må behandles politisk før det sendes over til Fiskeridirektoratet (frist 1. mai). Fiskeridirektoratet forbereder saken og gjennomfører den nasjonale høringen med 3 måneders høringsfrist. Et eventuelt vedtak om fredningsområde fattes før hummerfisket starter 1 oktober.

Bakgrunn for saken

I november 2021 vedtok Bærum kommune at det skulle utarbeides en søknad til Fiskeridirektoratet om etablering av et fredningsområde for hummer i Bærums sjøområde. Dette med sikte på mulig samarbeid med Asker og Nesodden kommuner. I utredningsarbeidet har Bærum kommune fått bistand fra miljøorganisasjonen *Marinreparatørene*, som også utredet

¹ Tandberg AHS, Djursvoll P, Falkenhaus T, Glenner H, Meland K og Walseng B (24.11.2021). Krepssdyr: Vurdering av hummer *Homarus gammarus* for Norge. Norsk rødliste for arter 2021. Artsdatabanken.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/14133>

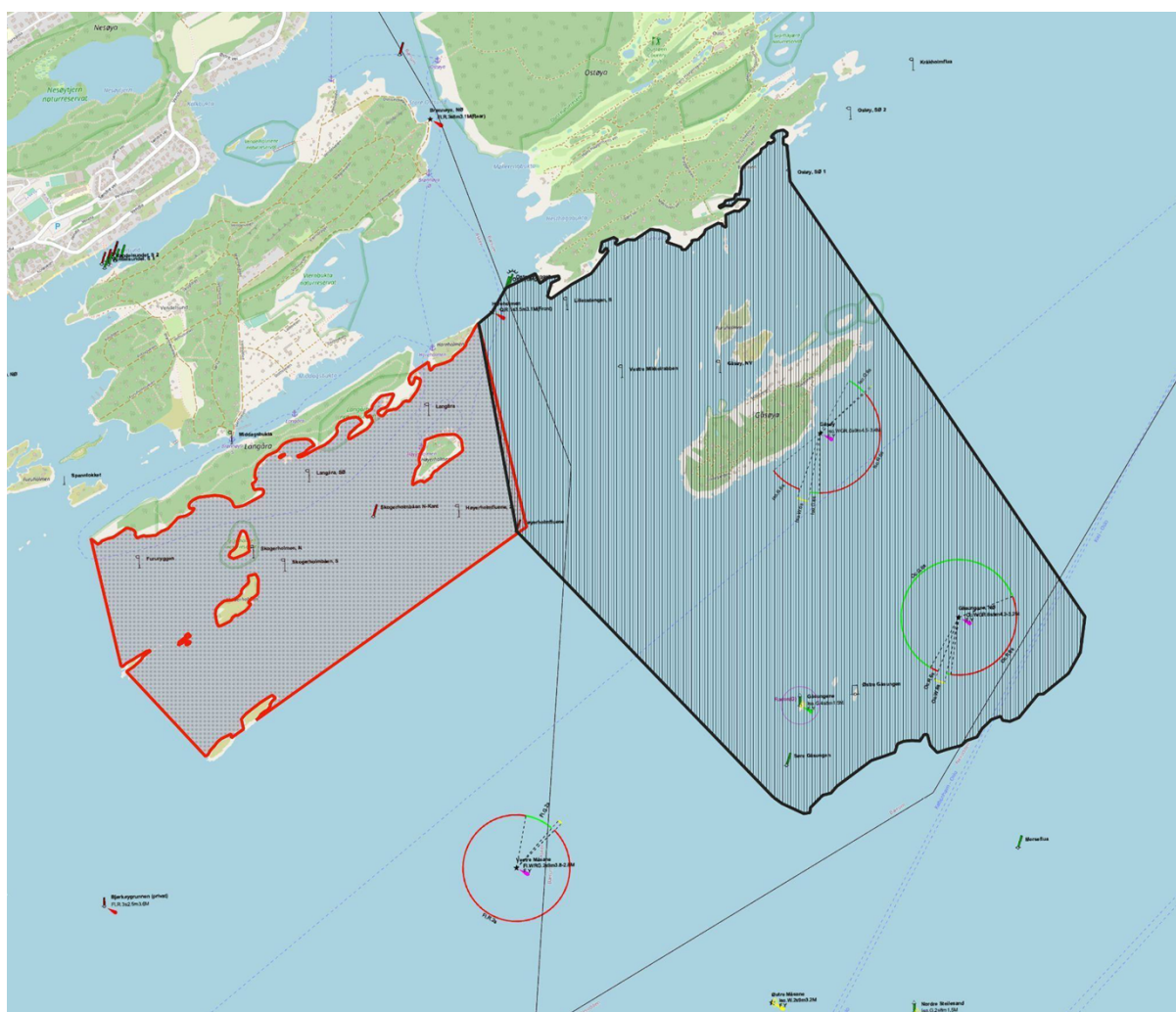
² Klima og miljødepartementet. 2021. *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/7e80a758716344cbbb97adc5c7c27f18/t-1571b.pdf>

³ Fiskeridirektoratet. J-181-2021: Forskrift om fredningsområder for hummer. <https://www.fiskeridir.no/Yrkesfiske/Regelverk-og-reguleringer/J-meldinger/Gjeldende-J-meldinger/j-170-2022>

hummerfredningsområdene i Asker. Prosessen resulterte i forslag til Gåsøya hummerfredningsområde. Området strekker seg fra grensen til Nordre Langåra hummerfredningsområde i Askers sjøområde og inn i Nesoddens sjøområde ved Gåsungene (Figur 1).

Det mest gunstige alternativet til fredningsområde i Bærums sjøområde ligger tett på grensen til Nordre Langåra hummerfredningsområde i Askers sjøområde. Derfor ønsker Bærum kommune å foreslå en større utvidelse av det eksisterende fredningsområdet ved Nordre Langåra og inn i Bærum kommunes sjøområde. På bakgrunn av dette har Bærum kommune forespurt Asker kommune om tillatelse til at arealet på ca 0,3 km² (297 313 m²) som ligger mellom dagens fredningsområde og grensen til Bærum kommune, også innlemmes i det nye, utvidede fredningsområdet.

Figur 1. Foreslått hummerfredningsområde i Bærum kommune (svart skravur). Rød skravur er Asker kommune sitt fredningsområde Nordre Langåra. Foreslått hummerfredningsområde i Bærum strekker seg inn i Asker og Nesodden kommuners sjøområde.

En utvidelse av Nordre Langåra fredningsområde inn i Bærums sjøområde vil innebære en rekke fordeler:

- større fredningsområder vil kunne bygge opp en større og mer bærekraftig hummerbestand
- et stort sammenhengende område er lettere å forholde seg til for hummerfiskere, enn flere mindre områder
- det er lettere å drive oppsyn/kontroll av et stort område enn flere små

Arealet mellom dagens fredningsområde og grensen til Bærum kommune er dominert av et dypt midtre parti med mudderbunn med dybder på ca. 40 meter, med grunnere partier med fjell, sand og grusbunn i nord nær Hareholmen og Vierrenna, og i syd mellom Høyerholmfluene og Gåsøya. Området er en del av et registrert fiskefelt (passiv redskap⁴) som går langs innseilingen til Sandvika. Det ble ikke registrert hummerfiske i området under de to registreringsrundene høsten 2022.

Medvirkning

Til sammen 112 lag og foreninger, vel og båthavner ble invitert til å komme med innspill i Bærum kommunes utredningsprosess. I tillegg ble det avholdt to åpne innspills- og informasjonsmøter. Utredningsarbeidet har foregått i tett dialog med Fiskeridirektoratet.

3. Sakens relevans for de tre bærekraftsdimensjonene

Saken har spesiell relevans for bærekraftsmål 14 - Livet i havet: *«Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling»*.

4. Tidligere behandling

Sak om Nordre Langåra hummerfredningsområde ble behandlet i Kommunestyret 06.05.2020 (28/20) med følgende vedtak: *Asker kommune sender søknad til Fiskeridirektoratet om etablering av en permanent fredningssone for hummer sør for Langåra.*

⁴ *Passive fiskeredskaper* er fiskeredskaper fisken må oppsøke for å bli fanget i, for eksempel snøre, garn, ruse, teine og line.

5. Kommunedirektørens vurdering

Bærum kommunes utredningsprosess har resultert i forslag til *Gåsøya hummerfredningsområde*, som er en større utvidelse av det eksisterende fredningsområdet ved Nordre Langåra og inn i Bærum kommunes sjøområde. Forslaget innebærer at arealet på ca. 0,3 km² (297 313 m²) som ligger i Askers sjøområde, mellom dagens fredningsområde (Nordre Langåra) og grensen til Bærum kommune, også innlemmes i det nye, utvidede fredningsområdet.

Kommunedirektøren anbefaler at Asker kommune støtter Bærum kommunes søknad til Fiskeridirektoratet om en utvidelse av Nordre Langåra hummerfredningsområde inn i Bærum kommunes sjøområde.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Utredning, fredningsområde for hummer, Bærum kommune.docx

Saksprotokoll

Arivsak
23/04029

Saksbehandler
Merete Wiken Dees

Behandlet av
1 Utvalg for samfunnstjenester

Møtedato
23.03.2023

Saksnr.
16/23

Utvidelse av Nordre Langåra hummerfredningsområde

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 23.03.2023 sak 16/23

Behandling

Erling Guderud besvarte spørsmål.

Innstillingen i 1 punkt ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Asker kommune støtter Bærum kommunes søknad til Fiskeridirektoratet om en utvidelse av Nordre Langåra hummerfredningsområde inn i Bærum kommunes sjøområde.

Asker
kommune

Notat til referatsaker

Vår referanse
23/03857-1

Vår saksbehandler
Ellen Gangnæs

Dato
01.03.2023

Referatsaker Utvalg samfunnstjenester, 23.03.2023

Refererte dokumenter tas til orientering slik de foreligger:

Dokumentet er elektronisk godkjent.